

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р инж. Веска Георгиева Лашева, Химикотехнологичен и металургичен университет – София, Факултет по Химични технологии, катедра „Целулоза, хартия и полиграфия“.

относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в направление 5.8. „Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми“, докторска програма „Открит и подводен добив на полезни изкопаеми“.

Автор на дисертационен труд: маг. инж. Данаил Йорданов Терзийски

Тема на дисертационен труд: „Оптимизация на технологичните схеми за строене на руднични пътища“

Научен ръководител: доц. д-р Евгения Иванова Александрова

Основание за представяне на становището: Участие в научно жури съгласно утвърдена заповед № Р – 820/ 10.12.2024 г. на Ректора на МГУ „Св. Иван Рилски“

- 1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение. Степен и нива на актуалността на проблема и конкретни задачи, разработени в дисертацията.**

Дисертационен труд третира актуална, съвременна и дисертабилна тематика свързана с практичното приложение на открития начин при разработване на находища от полезни изкопаеми. Съдържа необходимите компоненти за една дисертация за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ и напълно отговаря на наукометричните показатели.

В настоящия труд е направен обстоен анализ на съвременното състояние при проектиране, строителство, експлоатация и поддържане на рудничните пътища. Представено е състоянието и приложението на рудничния транспорт в открити рудници и кариери. Разгледани са различните видове и особености при работа на рудничния транспорт в откритите рудници и кариери в България, както и особеностите на елементите от конструкцията на рудничните пътища. Изложени са методите за оценка на състоянието на рудничните

пътища и проблемите с качеството по време на строителството и експлоатацията.

След интерпретация на проучванията по тематиката е формулирана целта на дисертационния труд, а именно оптимизиране на технологичните системи при строителството на руднични пътища, с което да се повиши ефективността при разработване на находища по открит начин.

За постигане на поставената цел е представена необходимостта от извършване на изследвания за състоянието на рудничните пътища, разработване на методи и модели за оптимизиране на параметрите от надлъжния и напречните профили на рудничните пътища, които да позволят оперативно вземане на управленски решения и изготвяне на прогнозни мероприятия за повишаване на ефективността на открития добив на полезни изкопаеми.

За постигане на поставената цел са формулирани следните по-важни задачи:

- Анализ на съвременното състояние на рудничните пътища и методите за контрол на тяхното състояние, оказващо влияние на ефективността на работа на рудничния транспорт;

- Оптимизиране на конструктивните елементи на рудничните пътища с оглед повишаване технико-икономическите показатели на открития добив на полезни изкопаеми;

- Разработване на методи за намаляване на отрицателното въздействие на деформациите по рудничните пътища и методология за повишаване носещата способност на пътната настилка като част от конструкцията на рудничните пътища;

- Обосноваване и приложение на критерии за оптимизация на транспортните схеми при проектиране на крайните граници на откритите рудници въз основа на технико-икономически показатели.

Задачите са поставени коректно като е възприет комплексен подход, включващ анализ и обобщение на научните и практическите резултати на проведени изследвания, статистическа и аналитична обработка на данни при математическото моделиране.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

Дисертационният труд е представен в обем от 146 страници, като съдържа 64 фигури, 8 снимки, 25 таблици и 15 приложения, включени в увод и четири глави за решаване на формулираните основни задачи, заключение, списък на основните приноси, списък на публикациите по дисертацията, използвана литература и приложения. Цитирани са общо 91 литературни източника като 55 от тях са на латиница и 36 на кирилица.

Авторът показва задълбочено познаване на изследвания проблем, което му дава възможност за комплексен научно-практичен подход при решаването на поставените задачи.

Полученият научно-изследователски материал, осигурява възможността да се направят обосновани изводи, препоръки и заключения. Резултатите от разработката са изчерпателни, добре онагледени и компетентно представени от докторанта като имат определен научен и практически интерес. Практическата значимост на дисертацията се отразява в реализацията на приносите на дисертационния труд, които имат научно-приложен характер и са резултат от големия обем научно-изследователска работа.

3. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд. Преценка на публикациите.

В дисертационния труд са представени нови решения на научно-практическите задачи за обосноваване на оптимални технологични схеми за строене на рудничните пътища в открити рудници въз основа на комплексно прилагане и съобразяване с техническите изисквания, физическите и икономическите критерии, оказващи влияние върху ефективността на разработване на находищата по открит начин.

Основните приноси имат научен и научно – приложен характер. Теоретичните обобщения, получените резултати и направените изводи са полезни за науката и практиката. Според мен приносите са формулирани правилно и логически като са подкрепени с достатъчно експериментален материал.

Представените три публикации с участие на докторанта, едната от които е самостоятелна са пряко свързани с дисертационния труд и отразяват

основните постижения и резултати, за които е информирана научната общност.

4. Оценка на автореферата.

Авторефератът на дисертационния труд отговаря на приетите изисквания, като адекватно и точно отразява в пълна степен актуалността на проблема, целите и задачите на дисертационния труд, използваната методология на изследване, получените резултати и тяхната дискусия, изводите, препоръките, приносите и публикациите по дисертационния труд.

5. Мнения, препоръки и бележки.

По мое мнение проблемите разгледани в дисертационния труд и тяхното решаване са с конкретна практическа насоченост и отразяват задълбочените познания на докторанта. Препоръчвам работата да продължи с практическа насоченост и публикуване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и ППЗРАСРБ, както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“ по обем, качество, приноси и публикации за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“.

Въз основа на направения анализ давам **положително** становище.

Предлагам на Научното жури убедено да присъди на маг. инж. Данаил Йорданов Терзийски образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 5.8. „Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми“, докторска програма „Открит и подводен добив на полезни изкопаеми“.

08.01.2025 г.

доц. д-р инж. Веска Георгиева Лашева

гр. София